

هانا آونت

درگ جهان در گفت و گو

کیلا ریشر و آسترید هنلین

ترجمه‌ی سیدامین‌الدین ابطحی

-Riescher, Gisela, 1957 - م.	سرشناسه: ریشر، گیزلا، ۱۹۵۷ - م.
عنوان و نام پدیدآور: هانا آرنت: درک جهان در گفت و گو / گیزلا ریشر، آسترید هنلاین؛ ترجمه‌ی سیدامین‌الدین ابطحی.	عنوان و نام پدیدآور: هانا آرنت: درک جهان در گفت و گو / گیزلا ریشر، آسترید هنلاین؛ ترجمه‌ی سیدامین‌الدین ابطحی.
مشخصات نشر: تهران: انتشارات نسوند، ۱۴۰۳.	مشخصات غافلگردی: ۱۶۰ ص: مصور.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۳۵۹-۵۶-۵	و ضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
یادداشت: عنوان اصلی: Hannah Arendt: Im Gespräch die Welt verstehen, 2022.	یادداشت: عنوان اصلی: Hannah Arendt: Im Gespräch die Welt verstehen, 2022.
یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۵۳ - ۱۵۶.	یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۵۳ - ۱۵۶.
عنوان دیگر: درک جهان در گفت و گو.	عنوان دیگر: درک جهان در گفت و گو.
موضوع: آرنت، هانا، ۱۹۰۶ - ۱۹۷۵ - م.	موضوع: آرنت، هانا، ۱۹۰۶ - ۱۹۷۵ - م.
Arendt, Hannah -- Political and social views	Arendt, Hannah -- Political and social views
مناسه افزوده: هنلاین، آسترید، ۱۹۸۶ - م.	مناسه افزوده: هنلاین، آسترید، ۱۹۸۶ - م.
Hähnlein, Astrid, 1986	Hähnlein, Astrid, 1986
مناسه افزوده: ابطحی مهرجردی، سیدامین‌الدین، ۱۳۵۹ - مترجم.	مناسه افزوده: ابطحی مهرجردی، سیدامین‌الدین، ۱۳۵۹ - مترجم.
ردیفندی کد: ۹۸۵۷۹۰۴	ردیفندی کد: ۹۸۵۷۹۰۴
ردیفندی دیوبی: ۳۲۰/۵۰۹۲	ردیفندی دیوبی: ۳۲۰/۵۰۹۲

Hannah Arendt Im Gespräch die Welt verstehen

Gisela Riescher & Astrid Hähnlein

Amin Altabhi

آدرس: تهران، خیابان ولی‌عصر، بالاتر از میدان ولی‌عصر، کوچه‌ی روشن، پلاک ۴۰، طبقه‌ی ۲، واحد ۵
کد پستی: ۱۴۱۵۸۵۳۴۴۶ تلفن: ۰۲۱ - ۵۵۶۷۶۳۱۳

www.shavandpub.ir | shavandpublication

ناشر: شووند

سیدامین‌الدین ابطحی	گیزلا ریشر و آسترید هنلاین	آرنت: درک جهان در گفت و گو
قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان	تیراژ: ۳۰۰ نسخه	چاپ اول: زمستان ۱۴۰۳، تهران
	چاپ و صحافی: طهرانی	
	طرح روی جلد از میثم پارسا	
		شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۳۵۹-۵۶-۵

ISBN: 978-622-6359-66-5

Printed in Iran

حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است

فهرست

۱.	درک جهان در گفت و گو: پیش گفتار.....	۱
۲.	آرنت در گفت و گو با هایدگر: سه ربط: فلسفه.....	۱۹
۳.	آیا هانا آرنت واقعاً فیلسوف است؟ ..... مارتین هایدگر، فلسفه‌ورزی روی گردان از جهان	۱۹
۴.	سقراط، فیلسوف متفکر سیاسی ..... آندیشه‌ی ارسسطو.....	۲۱
۵.	آرنت در گفت و گو با ارسسطو و اشتتنبرگر: زحمت، کابوس، شمشیر ..... پاسخ اشتتنبرگر	۲۸
۶.	۳۳ ..... ۳۵ ..... ۴۳	۳۳
۷.	۴۷ ..... درباره انتقلاب‌ها، برقرارسازی آزادی ..... قدرت و قهر	۴۷
۸.	۵۳ ..... نظام‌های شورایی	۵۳
۹.	۵۷ ..... اتحادیه	۵۷
۱۰.	۶۳	۶۳

۵. آرنت در گفت و گو با آیشمن و شونلرم: شتر	۶۹
تصمیم‌گیری در مورد نظارت بر محاکمه	۷۰
آرنت، شونلرم و بحث در مورد آیشمن	۷۳
رادیکال یا مبتدل	۷۹
۶. آرنت در گفت و گو با راحل فارنهایگن و بلومن فلد: یهودیت	۸۳
آرنت صهیونیست؟	۸۴
راحل فارنهایگن	۸۶
اسرائیل و فلسطین؛ تأسیس کشور	۹۲
۷. آرنت در ۷۷: کو با پلوشر: حاکمیت مطلق	۹۷
سقراط در کنار آرنت	۹۷
عناصر و خاستگاه‌های حاکمیت مطلقه	۱۰۱
یهودستیزی	۱۰۲
امپریالیسم	۱۰۸
حاکمیت مطلقه؛ ارعاب و ایدئولوژی	۱۱۳
انسان برای این خلق شد که آغازی روی دهد	۱۲۲
۸. آرنت در گفت و گو با یاسپرس: قضاؤت کردن	۱۲۳
اثر متأخر؛ حیات ذهن	۱۲۳
فعالیت‌های ذهنی؛ همتای زندگی فعال	۱۲۶
اندیشیدن، گفت و گوی درونی	۱۲۷
خواستن، کشمکش با خود	۱۳۱
قضاؤت کردن، فعالیت سیاسی ذهن	۱۳۵

۹. آرنت در مورد مبنا و شرایط گفت و گو ۱۴۱
حقیقت و دروغ در سیاست ۱۴۱
مبنا و شرایط گفت و گو ۱۴۵
دربارهی مؤلفان ۱۴۹
۱۰۱ ..... فهرست اختصارات
۱۰۳ ..... کتاب‌شناسی
۱۰۷ ..... نمایه‌ی نام‌ها

درک جهان در گفت و گو: پیش گفتار

هانا آرنت (۱۹۰۶ - ۱۹۷۵) با بررسی عمیق تجربیات توالتیتر قرن بیستم و نیز سنت های موجود از دوران باستان به بعد، نظریه‌ی سیاسی‌ای ایجاد نمود که در قدرت بیان، اهمیت و ریخته‌ی مقبولیت اش، بی‌نظیر است. اندیشه‌ها و آثار هانا آرنت از دوران حیات اش (تأثیری به شیوه‌ای مثبت و تا حدی به شیوه‌ای منفی) به مرجع اصلی رشته‌های گوناگون علمگاهی (علوم سیاسی، فلسفه، تاریخ، جامعه‌شناسی و غیره) بدل گشته و پیش‌ترین وجه عمومی را فراتر از گفتمان‌های آکادمیک، جلب کرده‌اند.

کتاب هانا آرنت، درک جهان در گفت و گو^۱ با عنوان پیش‌زمینه در نظر دارد دسترسی‌ای به سادگی فهم‌پذیر و در عین حال جامع، به زندگی و آثار هانا آرنت، برای مخاطبان علاقه‌مند فراهم نماید. برای این منظور، رد-آرد خاصی برگزیده شده است که از مفروضات اصلی خود آرنت پیروی می‌کند: زن‌تو هانا آرنت، اندیشه‌ی سیاسی یعنی فهمیدن. هانا آرنت در یک مصاحبه‌ی بسیار مورد توجه با گوتنر گاووس به بیان این خوداستباطی بینایی نظریه‌ی سیاسی‌اش می‌پردازد: «من می‌خواهم بفهمم. و اگر دیگر انسان‌ها بفهمند، به همان معنایی که من فهمیدم، در این صورت این مسئله به من احساس رضایتی نظری احساس تعلق خاطر به موطن را اعطای می‌کند» (IV ۴۸ f.). در نتیجه برای وی نه تنها موضوع فهمیدن

خود، بلکه موضوع یک فهم مشترک از آن چه از اندیشه‌اش سرجشمه می‌گیرد، نیز حائز اهمیت است. از سوی دیگر گفت و گو هم سهمی محوری در این فهمیدن دارد. آرنت در این مصاحبه در واکنش به پرسش گوتتر کاووس در مورد ارتباط وی با استاد سابق‌اش، کارل یاسپرس به ویژه به منزله‌ی طرف یک گفت و گوی مداوم، بر گفت و گو با یاسپرس به مثابه‌ی «مؤثرترین تجربه‌ی پس از جنگ» تأکید می‌کند: «این که یک، چنین گفت و گویی وجود دارد! این که می‌توان این گونه صحبت کردا!» (f. IV ۷۷). فهمیدن هانا آرنت در گفت و گو با دیگر افراد ایجاد می‌شود، افرادی که متأمل به نوبه‌ی خود در گفت و گو با وی، فهمیدن را بیاموزند.

هانا آرنت در این راه در حال گفت و گو بود. از نظر او اندیشه‌ی فلسفی نیز به معنای سقراطی، یک سه گو با خود و در واقع یک گفت و گوی درونی بود، و به ویژه اندیشه‌ای که در گفت و گو با دوستان امکان پذیر می‌شد. این گفت و گوها اغلب گفت و گوهایی بودند که در لاتقات‌های شخصی صورت می‌گرفتند، مانند زمانی که آرنت دوستان خود را، آپ تمان اش در نیویورک دعوت می‌کرد، یا در طول دیدارهایی که دوستان اش نظیر کارل یاسپرس و گرشوم شونلر را ملاقات می‌کرد؛ و البته آرنت این گفت و گوها را به شکل بسیار دامنه‌دارتری با هاینریش بلوشر، همسرش انجام می‌داد.

با این همه، اطلاعات چندان زیادی در مورد این گست و گوهای مستقیم وجود ندارد، چون این گفت و گوها ثبت نشده‌اند یا در نامه‌ها اشاره‌ای به آن‌ها نشده است. فیلم مارگارت‌ه فون تروتنا با عنوان «هانا آرنت» (۲۰۱۲)، این ایده را به مخاطب منتقل می‌کند که این موقعیت‌های گفت و گوی مستقیم چگونه ممکن است پیش رفته باشند. شواهدی از یورگن هایبر ماس و هانس ماکنوس انتسن برگر در مورد دعوت به آپارتمان آرنت وجود دارد. آن‌ها سال‌ها بعد در شماره‌ای^۱ از مجله‌ی فرهنگی «تو»^۲ که به هانا آرنت اختصاص داشت، برداشت خود از میزان را بر

روی کاغذ آوردند. هابرماس به خاطر می‌آورد:

از همان ابتداء، من مجدوب مفهوم عمل ازتباطی بودم که تولید قدرت مشروع و ایجاد آزادی، به آن پیوند خورده است. شکل‌گیری اراده‌ی سیاسی آزاد، ناشی از یک کنش ازتباطی است که همبستگی را برای افراد آسیب‌پذیر تضمین می‌کند، اما در عین حال انتظار دارد که خودشان ابتکار عمل را در دست گیرند و کارهای غیرقابل پیش‌بینی انجام دهند (Habermas, ۲۰۰۰، ۵۳).

آرنت و هابرماس یکدیگر را در نیویورک ملاقات کردند و هابرماس به همراه اووه یانسون «یکشنبه‌ها ساعت ۴ برای قهوه» به آپارتمان آرنت در نیویورک دعوت می‌شدند. هابرماس، آرنت را «زنی با روحیه‌ی بالا، امیدوار و با قضاوت‌های قوی» توصیف می‌کند آنچه «پی‌دادوزی‌های نخبه‌گرایانه‌اش، که گویی خاستگاه آن دیبرستان‌های قدیمی آلمان هست، اینهان نمی‌کند». هابرماس در این گفت‌وگوها با آرنت، «بهره‌وری فلسفی نگاه زنایه را تجزیه کرد. اتنسن برگر نیز گفت‌وگویی در یک «بعداز ظهر طولانی در نیویورک»، باید می‌آورد و آرنت را «سرخست» شرافتمند و با جسارتی شیرگونه» دانسته است (Enzensberger, ۲۰۰۰، ۵۳).

علاوه بر گفت‌وگوی شخصی، نامه‌نگاری نیز این آرنت و دوستانش قالبی مهم برای گفت‌وگو بود، که آن‌ها را در طول زندگی و با یک جد فاصله‌ی مکانی فراوان مرتبط می‌کرد. آرنت یک نامه‌نگار وفادار و بسیار قابل اعتمدان بود که طی چندین دهه مکاتبات فشرده‌ای با دوستان خود، به ویژه در اروپه داشت. انتشار روزافزون این مکاتبات گواهی روشن بر این مسئله است. این مکاتبات در کتاب پیش‌های شخصی، ارزیابی‌هایی از اوضاع سیاسی و همچنین تبادل نظر متقابل در مورد دست‌نوشته‌ها یا تفاسیری از متون منتشر شده را نیز ارائه می‌دهند. ماری مک‌کارتی از دوستان نزدیک آرنت، تصویری جامع از مکاتبات وی را با دوستان استادان اش مارتین هایدگر و کارل پاسپرس، با دوستان یهودی‌اش گرشوم شونلمن و کورت بلومن فلد و همچنین با دوستان دوران دانشجویی‌اش دولف اشتلن برگر و هانس یوناس و به ویژه با همسرش هاینریش بلوش ترسیم کرده است.

گفت و گوهای آرنت با خودش به شیوه‌ای خاص در خاطرات فکری اش ثبت شده‌اند. این گفت و گوها که در اصل توسط او در تعدادی دفترچه به ثبت رسیده‌اند، حاوی پادداشت‌های کوتاهی از افکار، ایده‌ها و مطالعات اش بین سال‌های ۱۹۵۰ تا ۱۹۷۳ هستند؛ آرنت در سال‌های پس از مرگ بلوشر (سال ۱۹۷۰) در این دفترچه‌ها صرفاً اطلاعاتی در مورد سفرها و پادداشت‌هایی بسیار کوتاه را ثبت کرده است.

آثار هانا آرنت همچنین شامل سطح بیشتری از گفت و گونیز می‌شوند، بحث‌هایی فشرده اشخاصیت‌های تاریخی در موقعیت‌های گفت و گویی فرضی، که او در آثارش به بروز ف آن‌ها می‌پردازد؛ برای نمونه با سقراط، توماس جفرسون، روزا لوکازامبورگ و بسیاری دیگر. او امطالعه‌ی نوشته‌های این شخصیت‌ها، تأمل بر اندیشه‌های آن‌ها و پذیرش یارادان ندیشه‌ها، به گفت و گو با آن‌ها می‌پردازد.

کتاب حاضر، ب دل نظر گرفتن این سطوح مختلف گفت و گو، از آن‌ها برای آشکارسازی مراحل انسو، زندگی هانا آرنت و نوشته‌هایش استفاده می‌کند. به این ترتیب، این کتاب رویکرد و راهی را ایجاد می‌کند: اندیشه‌ی سیاسی آرنت و آثارش نه به صورت مجزا، بلکه به صورت ماده شده در مجموعه‌ای از گفت و گوها، تجربیات، مطالعات و دانش‌ها ارائه می‌شود. از این گذشته، نامه‌ها به دوستان، گفت و گوها و همچنین مراحل زندگی، رویدادسای، تاریخی و جاری با آثار بر جسته‌ی وی به نوعی مرتبط هستند و به این ترتیب نوری تازه، نایشه‌اش می‌تابانند. چنین رویکردی در هر فصل از این کتاب بازتاب می‌یابد.

«آرنت در گفت و گو با هایدگر و سقراط» (فصل دوم) در حالی که نمی‌خواهد فیلسوف تلقی شود، چون «برای همیشه از فلسفه دست کشیده است» (IV ۴۶)؛ در گفت و گو با فیلسوفان در جستجوی طرحی جدید و معطوف به جهان از فلسفه است. او وارد گفت و گو با سقراط، کهن‌الگوی فیلسوف در میادین عمومی پولیس، می‌شود. سقراط در اندیشه‌ی آرنت، همانند کانت یا یاسپرس، یک فیلسوف سیاسی است، که «خصوصیت با همه‌ی سیاست» (IV ۴۷) کل وجود وی را فرا نگرفته است. از سوی دیگر، هایدگر استاد و معشوق اش در دوران تحصیل در ماربورگ،

از نظر آرنت یک فیلسوف روی‌گردان از سیاست به شمار می‌رود که معتقد است می‌تواند «خود را به راحتی از جهان برهاند، از همه‌ی ناخوشایندی‌ها رهایی یابد و صرفاً به فلسفه پردازد» (BAJ ۱۷۸).

«آرنت در گفت و گو با ارسسطو و اشتتنبرگ» (فصل سوم) به واسطه‌ی اندیشه‌های ارسسطو و نامه‌نگاری‌ها با اشتتنبرگ، دوست اش از دوران تحصیل در هایدلبرگ و استاد آتنی علوم سیاسی همین دانشگاه، به بازسازی اندیشه‌های اساسی خود در مورد «زندگی فعلی» می‌پردازد.^۱ هانا آرنت به پرسش اصلی این کتاب: «وقتی فعال هستیم، چه کنم؟» (VA ۱۲) از روی سیاست ارسسطوی و پولیس یونانی پاسخ می‌دهد. این پرسش مطابق با سه‌گانه‌ی آشنازی زحمت، کار و کنش است. دولف اشتتنبرگر به شدت این مسئله را تحسین می‌کند، اما متوجه آن‌چه که برای وی از لحاظ سیاسی حائز است است، نمی‌شود: نهادهای سیاسی و به ویژه فرآیند تصمیم‌گیری.

رزا لوکزامبورگ و توماس جفرسون طبقه‌های گفت و گوی ادبی آرنت هستند، که آرنت در کتاب درباره‌ی انقلاب^۲ با آن‌ها متصور است می‌کند. این کتاب به این پرسش می‌پردازد که چه مسئله‌ای باعث یک انقلاب موفق می‌شود. انقلاب می‌بایست به تدوین قانون اساسی منجر گردد، تا نظام‌های شورایی و واحدهای سازماندهی مشارکتی در مقیاس کوچک مستقر گردد، واحدهایی که مردم این انقلاب‌ها، کنش سیاسی را امکان‌پذیر می‌سازند. بنگاهی به مجموعه‌ی آثار هانا آرنت، این کتاب نزدیک به طرح ریزی شکلی از دولت با ساختارها و فرآیندهای سیاسی است، که مدبون گفت و گو با لوکزامبورگ و جفرسون است. البته این دو شخصیت در اجرای عینی ایده‌ها و ایده‌آل‌های خود چندان موفق نبودند. نه نظام شورایی و نه

1. Vita activa

۲. آرنت این اندیشه‌ها را در کتابی با عنوان وضع بشر (1958) ارائه داد، کتابی که در آلمان با عنوان زندگی فعلی (1960) به انتشار رسیده است. م

3. Über die Revolution

جمهوری‌های منطقه‌ای جفرسون نتوانستند از نظر سیاسی به مقصد برسند؛ برخی تأملات آرنت در این زمینه به صورت ناتمام و کلی باقی مانده‌اند (فصل چهارم). دو فصل بعدی به طور خاص به هانا آرنت به عنوان یک یهودی اشاره دارند. حتی اگر او در اظهارات اش درباره دوران کودکی خود، یهودی بودن اش را بدیهی و بدون مشکل به یاد می‌آورد، مواجهه با این مسئله در تمام زندگی‌اش وی را همراهی و در آثارش نفوذ می‌کند. گفت و گوهای او با دوستان، به ویژه با یهودیان، حول سائلی نظیر صهیونیسم، طرد و تابودی قوم یهود، فلسطین و تأسیس دولت اسرائیل، سی‌چر خود.

«ازدت در گفت و گو با آیشمن و شونلم» (فصل پنجم) به موضوع شرّ می‌پردازد. او به خاطر شیخ رَّآ از آثارش به اندازه‌ی آیشمن در اورشلیم^۱، مورد انتقاد قرار نگرفت. گزارشگر، در روزد محاکمه‌ی آیشمن، که در آن آرنت از «ابتدا شرّ» صحبت می‌کند و از آدرنه، آیشمن، سازمان‌دهنده‌ی تبعید یهودیان، به عنوان شخصیت مضحکی که فقط وزن به آن خندهید، یاد می‌کند، از نظر دوستان یهودی اش تحمل ناپذیر و توهین‌آور است. انتشار این کتاب باعث می‌شود دوستی عمیق آرنت با گرشوم شونلم خاتمه یابد. این نیز کوشیدند، اورا متوجه اشتباه‌اش بکنند یا این موضوع را نادیده گرفتند تا با وی مرد این که شرّ را دیکال و شرّ پیش با افتاده چیست، دچار اختلاف نشوند.

هانا آرنت در سال ۱۹۳۳ در یکی از آثار متقدم خود به یهودیت و زندگی یهودی از منظر تاریخی و ادبی می‌نگرد. در داستان زندگی راحل فارنهاگن، یک زن یهودی آلمانی در دوران رمانتیسم، امکانات پسیار محدود زندگی یهودی میان سازگاری و همسان‌سازی، به تصویر کشیده می‌شود. الیزابت یانگ-برول از دوستان آرنت و مؤلف کتابی در مورد سرگذشت وی، این فرص را مطرح کرده است که هانا آرنت در این کتاب در واقع به توصیف شرایط زندگی خود پرداخته است. با این همه، در

فصل ششم با نگاهی به سرگذشت آرنت، موضع‌گیری‌های او نسبت به یهودیت زمانه‌اش، یهودی بودن خود و نگرش سیاسی‌اش، به وضوح تفاوت‌های زندگی آرنت با زندگی راحل فارنهایگن، مشخص می‌شود.

اولین اثر بزرگ هانا آرنت پس از جنگ با عنوان عناصر و خاستگاه‌های حاکمیت مطلقه^۱ که در سال ۱۹۵۱ در امریکا به انتشار رسید و باعث شهرت وی شد، به همسرش هاینریش بلوشر مرتبط است؛ آرنت در سال ۱۹۳۶ با او آشنا و در سال ۱۹۴۰ با اوی ازدواج کرد و هر دو همراه با هم از جنوب فرانسه و از طریق لیسبون به نیویورک گریختند. آرنت اندکی پس از جنگ جهانی دوم در این کتاب به توصیف س. فاجعه‌ی بزرگ اروپایی می‌پردازد: «يهودستیزی»، امپریالیسم و توتالیتاریسم. بسیاری زانده‌ها و تحلیل‌های موجود در این کتاب در مورد حاکمیت مطلقه، ناشی از نهایات، سرگذشت‌ها و گفت‌وگوهای مشترک آرنت با بلوشر بودند. بلوشر، «سفراطاد کارل»، بود و آرنت نه تنها اطمینان خاطر و حمایت، بلکه بینش تاریخی-سیاسی از بر مبنی‌بود وی بود (فصل هفتم).

آرنت در اثر متاخر خود حیات ذهن^۲، که من از سایر آثارش اورا به عنوان یک فیلسوف متمایز می‌کنم، در گفت‌وگو با کارل یاسپرس استاد و دوست‌اش ظاهر می‌شود. در قیاس با فعالیت‌های توصیفی در وضع بشر رژیست، کار، کنش، در این کتاب بر فعالیت‌های ذهنی تمرکز می‌شود: اندیشیدن، نهادن و در نهایت قضایت کردن، بخشی از کتاب که به دلیل مرگ آرنت ناتمام باقی‌ماند. هانا آرنت تحقیق سیاسی‌ترین فعالیت ذهنی، یعنی توانایی قضایت کردن در مورد درستی یا نادرستی یک موضوع، را در کارل یاسپرس می‌دید و در گفت‌وگو با استادش بر آن تأکید داشت. جهت‌گیری عملی-دنیوی و مسنولیت شخصی از ویژگی‌های مختص یاسپرس و اندیشه‌اش هستند. عنوان این کتاب درک جهان در گفت‌وگو

1. Elemente und Ursprünge totaler Herrschaft

2. Antisemitismus

3. Vom Leben des Geistes

بار دیگر اهمیت ویژه‌ی خود را در فصل مربوط به قضایات کردن نشان می‌دهد، از این حیث که «جهان» از نظر آرنت، مکانی برای «سیاست» است (فصل هشتم). گزینش متون، موقعیت‌ها و طرف‌های گفت و گو، که در این کتاب ارائه می‌شوند، از دوران آغاز فلسفه‌ی یونان باستان تا مواجهه‌ی آرنت با شرایط سیاسی روز را در بر می‌گیرند. موقعیت‌های گفت و گو نیز نمایانگر این موضوعات هستند: برای اندیشه‌ی باستان سقراط و ارسسطو، برای نظریه‌ی سیاسی معاصر بلوشر و اشتتنبرگر، برای اندیشه، یهودی راحل فارنهایکن، شونلرم و بلومن‌فلد و برای مواضع سیاسی-عملی نیز لورک بیورگ و جفرسون. هایدگر و یاسپرس، دوستان و اساتید دانشگاهی اش، نمایندگی فاسوف، رابر عهده دارند و آیشمن به تنها نمایانگر شر است. از این گذشته، انتخاب بن و طرف‌های گفت و گو، مهمترین مراحل زندگی آرنت و همچنین به شیوه‌ای حامی آثار بزرگ وی را در نظر می‌گیرند و در ضمن آرنت را نه تنها به منزله‌ی یک اندیشه^۱، بلکه به عنوان یک دوست و یک طرف گفت و گو نشان می‌دهند.

تقسیم‌بندی فصل‌های این کتاب بر اساس علاقه‌مندی آکادمیک مؤلفان این کتاب به هانا آرنت صورت گرفته است پژوهش‌های آسترید هنلین^۲ یکی از مؤلفان این کتاب بر روی فلسفه متعرکز است. هنلین که توسط این پژوهشگر نوشته شده‌اند، آرنت را در گفت و گو با هایدگر و ستایش فلسفه (فصل دوم)، یا بلوشر: حاکمیت مطلقه (فصل هفتم) و با یاسپرس: قضایات کردن (فصل هشتم)، نشان می‌دهند. گیزلا ریشر^۳ دیگر مؤلف کتاب، استاد نظریه‌ی سیاسی است و آرنت را اساساً یک نظریه‌پرداز سیاسی می‌داند. هانا آرنت در گفت و گو با ارسسطو و اشتتنبرگر: زحمت، کار، کنش (فصل سوم)، بالوکرام‌بیورگ و جفرسون: انقلاب‌ها، شوراهما و اتحادیه‌ها (فصل چهارم)، با آیشمن و شونلرم: شر (فصل پنجم)، با راحل فارنهایکن و بلومن‌فلد: یهودیت (فصل ششم)، نیز بیشتر بر اساس قدرت درگ

1. Astrid Hähnlein

2. Gisela Riescher

سیاسی بالای گیزلا ریشر توصیف می‌شود. این پیش‌گفتار و همچنین فصل پایانی کتاب با عنوان «هانا آرنت در مورد مبنا و شرایط گفت و گو» که به صورت مشترک نوشته شده‌اند، چارچوب این کتاب را مشخص می‌کنند.

انگیزه‌ی اصلی تلاش برای دستیابی به آثار هانا آرنت از طریق موقعیت‌های گفت و گو، به واسطه‌ی سeminارهای مشترک در دانشگاه فرایبورگ به دست آمدند. در گفت و گوها پیرامون ایده‌ی این پروژه، برنامه‌ی توصیف زندگی و کار هانا آرنت از طریق گفت و گوها به طور فزاینده‌ای ملموس‌تر شد. این که چنین ایده‌ای عملی شد، به طور عمدۀ به خواه هانا آرنت، مکاتبات گسترده‌اش، یادداشت‌های چشمگیرش، ارجاعات دامنه‌دار، منابع نوشته‌هایش، مصاحبه‌های روشنگرایانه‌اش و به ویژه به درک وی از سیاست و طریقه سیاسی، باز می‌گردد. اندیشه‌ی سیاسی، اندیشه‌ای منزوحی نیست. اندیشه‌ی او سبب گفت و گو است. تکثیرگاری، درک او از جهان را تعیین می‌کند؛ کنش مشترک و محدث کردن، فضای سیاسی را ایجاد می‌کنند. انسان در صحبت کردن خود را نشان می‌نماید و در ترضیح دادن، اعمال وی خاموش نمی‌مانند. همه‌ی اندیشه‌ی سیاسی او معطوف به یک حوزه‌ی عمومی مشترک است. و حتی در اندیشیدن فرد به گفت و گو با خود می‌داند. زیرا به گفته‌ی هانا آرنت «حقیقت صرفاً در الحق شدنِ دو نفر به یکدیگر و بود دارد» (BABI ۳۲۱).

از همه‌ی کسانی که به ما در گفت و گوها دلگرمی دادند، یادنایی کردن و با تأیید و انتقاد از ما حمایت کردند و همچنین از کسانی که در نهیت این کتاب و آماده‌سازی آن برای چاپ به ما یاری و ساندند، سپاسگزاری می‌کنیم.

فرایبورگ، بهار ۲۰۲۲

گیزلا ریشر و آسترید هنلین